

zaaknummer 2011 T 551(1)

26 juni 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van Orde der Minderbroeders Franciscanen,

en:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van Orde der Minderbroeders Franciscanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 juli 2012. Op 23 oktober 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], [Overste] van de Franciscanen in Nederland. Op 4 juni 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. I.M.A. Bruls-van Strien. Namens de Orde is verschenen pater [naam] voornoemd.

2. De klacht

Ten aanzien van aangeklaagde 1

2.1. Als kind woonde klager in [plaats]. Rond zijn zevende à achtste jaar werd hij misdienaar binnen zijn parochiekerk. In de parochie bevond zich ook een Franciscanenklooster en een klein seminarie. Aangeklaagde 1 was termijnbroeder binnen het klooster.

Klager herinnert zich dat hij een moeilijk kind was. Aangeklaagde 1 ontfermde zich, met medeweten en goedvinden van de ouders van klager, over klager. Er ontstond geleidelijk aan een bepaalde relatie tussen beiden.

Toen klager een jaar of acht oud was, werd hij door aangeklaagde 1 meegenomen naar een werkplaatsje. Daar hing een soort rekstok. Klager moest hier van aangeklaagde 1 aan gaan hangen. Terwijl klager aan de rekstok hing, ging aangeklaagde 1 met zijn hand, via de pijp van de korte broek van klager, naar diens geslachtsdeel en betastte dit. Deze vorm van seksueel misbruik heeft zo'n twee à drie keer op deze wijze plaats gevonden.

Later ensceneerde aangeklaagde 1 situaties waarin hij met klager alleen was. Tijdens deze momenten betastte aangeklaagde 1 het geslachtsdeel van klager. Ook moest klager het geslachtsdeel van aangeklaagde betasten. Klager deed dit niet uit vrije wil, maar werd geleid door aangeklaagde. Dit betasten gebeurde eens in de 14 dagen. Aangeklaagde 1 zei tegen klager dat deze handelingen goed waren, omdat hij veel van klager hield. Om deze reden hoefde klager ook niet over de seksuele handelingen te biechten van aangeklaagde 1.

Rond zijn negende is klager met aangeklaagde 1 mee geweest op vakantie naar diens ouders. Klager vond dit verschrikkelijk. Tijdens deze vakantie moest klager bij aangeklaagde 1 in bed slapen. Iedere dag van deze vakantie werd klager door aangeklaagde 1 in bed betast aan zijn geslachtsdeel en moest hij aangeklaagde ook op die wijze betasten.

Het seksueel misbruik door aangeklaagde 1 betrof telkens het aanraken en strelen van de geslachtsdelen van klager. Aangeklaagde 1 heeft klager nimmer afgetrokken of van klager verlangd dat hij dit bij hem deed. Evenmin is sprake geweest van het seksueel binnendringen in het lichaam van klager door aangeklaagde.

Toen klager 10 jaar oud was, is aangeklaagde 1 overgeplaatst. Hiermee stopte het seksueel misbruik.

Ten aanzien van aangeklaagde 2

2.2. Nadat aangeklaagde 1 was overgeplaatst, nam aangeklaagde 2 klager onder zijn hoede. Vrijwel direct na het vertrek van aangeklaagde 1, werd klager door aangeklaagde 2 meegenomen naar diens kamer boven in het klooster. Klager was op dat moment 10 jaar oud.

Op de kamer van aangeklaagde 2 moest klager hem aftrekken. Klager werd zelf ook door aangeklaagde 2 afgetrokken. Dit was voor klager zijn eerste kennismaking met deze seksuele handeling. Deze handelingen vonden ongeveer eens per maand plaats.

Klager had sterk het gevoel dat hij door aangeklaagde 1 was overgedragen aan aangeklaagde 2. Hij had dit gevoel, omdat aangeklaagde 2 tegen klager had gezegd dat wat hij altijd gedaan had met aangeklaagde 1 hij ook wel met hem kon doen.

Op enig moment heeft klager de moed gevonden om te zeggen dat hij geen misdienaar meer wilde zijn. Hierdoor stopte het seksueel misbruik door aangeklaagde 2. In totaal heeft het seksueel misbruik door aangeklaagde 2 zo'n zes maanden geduurd.

2.3. Klager heeft verschillende malen geprobeerd aan zijn moeder te vertellen over hetgeen aangeklaagde 1 met hem deed. Hij vond echter geen gehoor bij haar. De moeder van klager was zeer godsdienstig. De Franciscanen waren in haar ogen onaantastbaar. Met zijn vader kon

hij sowieso niet over dergelijke dingen praten. Klager voelde zich erg eenzaam met zijn geheim.

Ook thans beleeft klager het leven als een soort vacuüm.

Klager lijdt aan herbelevingen van hetgeen destijds gebeurd is. Dit is voor zijn gezin moeilijk te plaatsen.

Ten gevolge van het seksueel misbruik door aangeklaagde 1 en aangeklaagde 2 heeft klager geen normale ontwikkeling doorlopen. Dit is hem door deze aangeklaagden ontnomen.

2.4. Klager wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen hem door aangeklaagde 1 en 2 is aangedaan. Hij zou graag zien dat spijt wordt betuigd door de Orde. Voorts wenst klager de door hem geleden schade vergoed te zien.

3. De reactie

Beide aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. De heer [naam], [Overste] van de Orde heeft in zijn reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar de persoonsdossiers van beide aangeklaagden. Daarin is echter niets te vinden dat wijst op seksueel misbruik gepleegd door beiden of één van hen.

Voorts heeft de heer [naam] een aantal vraagtekens geplaatst bij de inhoud van de klacht van klager. Zo vraagt hij zich af hoe het mogelijk was dat klager zoveel contact had met beide aangeklaagden, terwijl het klooster waar de aangeklaagde verbleven niet aan de parochie verbonden was. Beide aangeklaagden hadden geen bemoeienis met activiteiten in de parochiekerk. Daarnaast was het klooster verboden terrein voor de leerlingen van de school. Het is dan ook verwonderlijk, aldus de heer [naam] dat klager zonder problemen toegang had tot de kamer van aangeklaagde 2.

De heer [naam] concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik van klager door beide aangeklaagden, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Het feit dat bepaalde dingen onwaarschijnlijk zijn, maakt nog niet dat hetgeen klager stelt dat gebeurd is, niet gebeurd is.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten, zowel betreffende aangeklaagde 1 als aangeklaagde 2, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair

rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring, hoe authentiek deze verklaring ook over mag komen. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. Echter, alvorens een klacht gegrond te kunnen verklaren is daarenboven enig steunbewijs vereist. Daarvan is in onderhavige zaak niet gebleken. Zo zijn er geen andere meldingen of klachten – laat staan gegronde klachten– tegen (één van) deze beide aangeklaagden bekend, noch is gebleken dat klager hetgeen hem is overkomen op een zodanig tijdstip aan een ander heeft verteld, dat de verklaring van die ander als steunbewijs voor die feiten zou kunnen dienen.

In de thans voorliggende zaak moet de Klachtencommissie derhalve tot de conclusie komen dat geen feiten of omstandigheden aan het licht zijn gekomen die de verklaring van klager, betreffende één of beide aangeklaagden, ondersteunen.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klachten niet gegrond kunnen worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Orde der Minderbroeders Franciscanen de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 juni 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.